

Søren Kjørup: *Semiotik, Samfundslitteratur, Roskilde Universitetsforlag, 2002, 96 sider, 98 kr.*

Har man et par timer tilovers, og trænger man til at få genopfrisket, hvad semiotik nu i grunden er, er Søren Kjørups bog ”*semiotik*” et godt bud. Bogen er ikke stor, kun 96 sider, og nogle vil måske hævde, at en indføring i tegnteori på 96 sider er en umulighed. Men det er det ikke – hvis man vel og mærke ”skærer kagen” lidt anderledes, end vi er vant til. Og det gør Kjørup. I stedet for at introducere de mest fremtrædende semiotikeres teorier og begreber vælger han at tage udgangspunkt i selvet tegnet. M.a.o. han lader bogen koncentrere sig om to gængse tegnopfattelser: den indeksikalske tegnopfattelse (tegn er tegn *på* noget), og den kommunikative tegnopfattelse (tegn er tegn *for* noget), og med disse tegnopfattelser som udgangspunkt opdeler han bogen i 3 temaer svarende til tre forskellige typer af tegn; *sprog* som tegn, *spor* som tegn og *billeder* som tegn. Det betyder også, at man skal kigge langt efter en systematisk gennemgang af Saussure, Pierce, Barthes, etc. De bliver ”kun” bragt på bane, når deres teori er relevant for tegndiskussionen. Denne disposition er yderst vellykket. Det får én til at tænke over tegn på en ny – eller i hvert fald mindre traditionel – måde, og bevirker også, at endnu en bog om ”semiotik” er fuldt berettiget. Dette er ikke blot en kondensation af den gængse litteratur inden for området; i stedet bliver man introduceret til nye aspekter af tegnteorien, og nye måder at diskutere tegn på.

Selvom bogen i og for sig er tung teoretisk læsning - der introduceres *mange* teoretiske begreber (af og til også for mange i træk) - lettes forståelsen betydeligt af Kjørups mange, velvalgte eksempler og hans afslappede skrivestil. Og selv faren for ”begrebsforvirring” har Kjørup taget højde for; bagerst i bogen finder man nemlig et lille leksikon, som læseren kan konsultere, hvis et par begreber, skulle være smuttet undervejs i læsningen. Det er dog ikke altid, at forklaringerne er lige nemme at gå til. Om piktogrammer (p. 82) hedder det bl.a. ”*Et piktogram er [sic] konnotativt symbol i et notationssystem hvis udtryksside rummer et ikon der denoterer noget som har en metonymisk forbindelse til piktogrammets betydningsindhold.*” Det er jo sandt, men måske ikke den mest pædagogiske måde at udtrykke det på. Ud over det lille leksikon indeholder bogen også en liste over anbefalet læsning, der kan bringe læseren videre i sin jagt på tegn. Endelig skal det siges, at bogens minimalistiske lay-out er meget tiltalende. Et mere tidstypisk tegn kan næppe tænkes!

Inger Askehave

